

بسم الله الرحمن الرحيم

اولا، من هم متقابلاً این حادثه‌ی مصیبت‌بار را به همه‌ی آحاد ملت شجاع و آبدیده و بلا کشیده‌مان، تسلیت عرض می‌کنم. امیدوارم که ان شاء الله در این امتحان هم، مثل همه‌ی امتحانهای گذشته، این ملت سربلند بیرون بیاید. ثانیاً، اخلاص فراوان خودم را باید به قضات مؤمن و شجاع و خدوم و کارآمد عرض کنم.

واقعاً آن قشری که جا دارد روی توانيهایها و کارایهایها و تلاش موفق او، هرچه می‌توانیم سرمایه‌گذاری مادی و معنوی بکنیم، قشر قضاتند. علت هم معلوم است، بارها هم گفته شده، همه هم گفته‌اند. علت این است که اگر دستگاه قضایی از شرایط لازم برخوردار باشد و کار درست بکند، بزودی در کشور، فساد و تباہی و ظلم و تبعیض و فسق و بقیه‌ی چیزهایی که یک جامعه را فاسد و زمینگیر می‌کند، ریشه‌کن خواهد شد. اگر خدای نکرده، دستگاه قضایی سالم نبود، یا پرکار نبود، آن وقت همه‌ی این جرایم، رشد می‌کنند و این میکریها، جرأت حیات و زیاد شدن و فعال شدن پیدا می‌کنند. به همین خاطر است که دستگاه قضایی، واقعاً برای ما، همه چیز است. فرق هم نمی‌کند، چه در دوران سازندگی که امروز است، چه در دوران جنگ که دیروز بود، و چه در حوادث گوناگونی که یک ملت انقلابی و یک کشور بزرگ، همواره با عافیت و بلا مواجه است. در همه‌ی شرایط، آن چیزی که یک آن، به رکود و جمود و بیکاری و کم کاری و - خدای نکرده - به فساد او نمی‌توان تن داد، دستگاه قضایی است. هرجای دیگر خراب شد، می‌گوییم ان شاء الله دستگاه قضایی می‌رود، آن جا را اصلاح خواهد کرد؛ اما خود دستگاه قضایی، بایستی در حد نصاب اصلاح و صلاح باشد.

ما خدای متعال را شکرگزاریم که منت گذاشته و بحمد الله چهره‌ی موجه، شایسته و صالح از همه جهت را براي این کار برگزیده است. حقیقتاً جناب آقای یزدی (ادام الله بقائه)، برای قوه‌ی قضاییه نعمتی هستند. همه‌ی چیزهایی که انسان فکر می‌کند برای یک مدیر، در این دستگاه عظیم لازم است، وقتی ملاحظه می‌کند، می‌بیند که در ایشان هست؛ یعنی همان دین و تقوا، علم و معرفت، دلسوزی و خلوص و پیگیری مسؤولیت و وظیفه. اینها، آن ارکان اصلی است. همه‌ی آن لوازم و شرایط یک مدیریت خوب، با بودن اینها حاصل خواهد شد. با نبودن اینها، اگر مدیر هم خوب باشد، ضایع خواهد شد.

حقیقتش، ما به این حد قوه‌ی قضاییه، راضی نیستیم. قدر شما آقایان را می‌دانیم و پیشرفت قوه‌ی قضاییه را هم مثل همه‌ی اولی‌الابصار مشاهده می‌کنیم. تحرك و تلاش قوه‌ی قضاییه، بحمد الله خوب و محسوس است؛ اما شما الگو را دستگاه امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاه والسلام) قرار بدھید. خودمان را با او بسنجم، نگوییم هم نمی‌شود. بله، آن طور نخواهد شد؛ لیکن نزدیک و شبیه به او، ممکن است. ما در کشوری زندگی می‌کنیم که سالیان متمادی، وضع قضایی نابسامانی داشته است. لذا ما اولیات انسانی را در امر قضا، بتدرج فراموش کرده بودیم.

البته بعد از انقلاب، شهید مظلوم آیه‌الله بهشتی (رضوان‌الله‌تعالی‌علیه) و بقیه‌ی آقایان عزیز و محترمی که در کار قضایی، با ایشان همکاری داشتند، خیلی زحمت کشیدند و چه قدر بجاست که به مناسبت این ایام، یاد آن شهید بزرگوار را که با ابتکار و همت و مدیریت قوی خود، خیلی کارها را شروع کرد و راه انداخت، گرامی بداریم. بقیه‌ی آقایانی هم که با ایشان بودند، ما از نزدیک شاهد بودیم که خیلی کار و تلاش کردند؛ لیکن جبران آن گذشته‌ی طولانی خراب، حقیقتاً دشوار است.

در جامعه‌ی ایرانی، به ذهن همه‌ی آحاد این مردم، خیلی آسان و آشناست که حق یک نفر را بخورند، چند سال هم دوندگی کند، به جایی هم نرسد. کدام شما و کدامیک از آحاد این ملت، چنین صورت مسأله‌ی را نشنیده، یا مکرر نشنیده است؟ این، باید نباشد. در جامعه‌ی اسلامی، باید هر مظلومی احساس بکند که پناهگاهی در آن جا هست؛ مثل کسی که مثلاً در طوفان و کولاک خیلی سختی، یا در جاده‌ی خطرناکی در شب حرکت می‌کند، پناهگاهی هم در نقطه‌ی قرار دارد، خودش را سینه‌خیز هم که شده، به آن جا خواهد رساند و مطمئن است آن جا که رسید، دیگر

خيالش بايستي آسوده باشد. آن پناهگاه، قوه‌ي قضائيه است. فرق هم نمي‌کند؛ همه‌ي قشرها باید اين احساس را داشته باشند. اين غلط است که ما بگويم فلاں کسان، نزديک دادگستری نيايند که نمي‌رسيم. نه، به همه مي‌رسيم. البته در کشور ما، مثل خيلي جاهاي ديگر، قشر محروم و فقير و پابرهنگان و روستايان و طبقات مستضعف، بيشتر مظلوم واقع شدند. در حق آنها، احتمال مظلوميت قويتر است، تا فلاں آدم پولدار چيزدار زميندار وسieu الامكان. به درد و تظلم همه باید رسيد؛ اما به آن کس که در او، احتمال مظلوميت بيشتر است - قشرهای مظلوم و پایین جامعه - دلسوزانه‌تر باید رسید. بخصوص در کشور ما، اين جواناني که امتحان سختي را در جبهه و دوران جنگ دادند؛ همین بسيج و سپاه و آحاد نيروهای رزمnde و اينهایي که در ميدان جنگ در مقابل دشمن، مثل شير مي‌غريند، گاهي در يك قضيه‌ي کوچك شخصي، به خاطر بلد نبودن قانون يا بلندنظری طبیعي يك مؤمن يا يك انقلابي، سرشان کلاه مي‌رود و خسارتمي‌بینند. شما بايستي مو را از ماست بکشيد. نباید بگذاري به هيچ‌کس، مخصوصاً به طبقات مظلوم و روستايان و جوانان فداکار و بسيجيان و رزمندگان، ظلم بشود.

دستگاه قضائي، دستگاهی است که روحانيت در آن، بيش از همه جاي اين کشور، حضور داشته و سرمایه‌گذاري کرده است. اگر خدای نکرده، خللي در اين دستگاه به وجود ببايد، ضایعه‌اش فقط به خود دستگاه نمي‌رسد؛ بلکه به روحانيت هم مي‌رسد. لذا در اينجا، باید خيلي همت و بلندنظری بخراج داد. واقعاً آقایانی که در اين دستگاه هستند، از قضات و دادستانها و مأموران گوناگون، باید برای خاطر خدا و حفظ حیثیت انقلاب - که اين دستگاه قضائيش است - و حفظ حیثیت روحانيت - که بدنه‌ي دستگاه قضائي را تقریباً پرکرده است - دندان خيلي از خوشیهای دنيا را بکنند.

الان در جمع شما هم مشخص است که روحانيون و معتممان، بيش از غير معتممان هستند. در همه جاي کشور هم، همین‌طور است؛ يعني روحانيون در دستگاه قضا، زياد حضور دارند. خيلي از چيزهایي که يك انسان معمولي به دنبال آن است، بعضیش حلال و طیب هم است؛ اما برای آدم عادي، نه برای کسي که مسؤوليت دارد، مخصوصاً مسؤوليت قضا که ممکن است تبعات و سمعه‌ي بدی داشته باشد. از اينها باید صرف‌نظر کرد. باید آقایان صرف‌نظر کنند. شوخی نیست؛ مسأله‌ي ايجاد يك راه جديد در زندگي بشر است. اين انقلاب، چنین است.

مي‌بینيد که در دنيا چه خبر است. اين انقلاب، يك راه تازه در زندگي انسان باز کرده است. باید بتواند تيزی و برندگي خودش را حفظ کند، تا اين راه همچنان گشاده و باز بماند، تا ملتها اميد پيدا کنند، تا دشمنان نتوانند مستمسكي برای کوبیدن اين انقلاب پيدا نمايند، اصلاً تا انقلاب از درون فرو نريزد. باید عناصر اصلي انقلاب، و بيش از همه دستگاه قضائي، اين جهات را ملاحظه بکنند.

حق همه‌ي مردم اين است که در جريانهای سياسي وارد بشوند، اظهار نظر کنند و جزو گروههای سياسي باشند. در دستگاه قضائي، اين، حالت خاصي دارد. داشتن عقيده‌ي سياسي، يك چيز قهری و طبیعي است. شاید مقدار کمي از آن هم، به مقتضاي گرايش سياسي در برخوردها، اجتناب‌ناپذير باشد؛ اما مسؤولان دستگاه قضا و کسانی که سرنوشت قضائي مشکل مردم در دست آنهاست، باید از تطلع در امور سياسي و از دخالت دادن گرايش سياسي در آن کار مهمي که بر دوشان است - يعني قضا - بشدت پرهيز کنند. چيز خيلي مهمي است. فرق هم نمي‌کند که گرايش سياسي، به کدام سمت و چگونه باشد. علي‌اي حال، وابسته شدن، متطلع شدن به يك جريان سياسي، به طوري که در عمل مشهود و محسوس باشد و در برخوردهای گوناگون، خودش را نشان بدهد، دون شأن قوه‌ي قضائي است و مناسب نیست؛ اگرچه برای مردم عادي و شاید برای خيلي از مأموران دستگاه غير قضائي، اين طور نیست.

دو چيز، در دستگاه قضائي اهمیت دارد و برای يك قاضي هم مي‌تواند حققتاً هدف کارش باشد: يكي سرعت، و ديگري اتقان است. اگر کار سريع انجام نگيرد، همان عيب بزرگي مي‌شود که سابقاً در دستگاههای قضائي دوران طاغوت بود و آثار و نشانه‌هایش هم در بعضی گوش و کوارهای بعد از انقلاب، هنوز وجود داشت. فلاں دستگاه، در فلاں بخش از بخشهاي قضائي، چند هزار پرونده در قفسه‌های متراكم و کهنه داشت. واقعاً چيز خيلي بدی است. از اين مسأله، باید پرهيز بشود. هر کاري که سرعت را تأمین و تضمین مي‌کند، مطلوب است. مردم اگر ببینند

رسیدگی سریع انجام گرفت، احساس آرامش و تشفی خاطر می‌کنند که عدالت اجرا می‌شود. چرا تأخیر حدود الهی، شرعاً حرام و ممنوع است و هیچ‌کس حق ندارد حد الهی را از زمان خودش تأخیر کند و حکم که شد، باید حد اجرا بشود؟ برای خاطر این که با تأخیر، آن اثربی که بر اجرای حد متربّ است، تقریباً از بین می‌رود، یا خیلی کم می‌شود. حالا یک نفر می‌آید شکایتی بکند، این پرونده را شش ماه، یک سال، دو سال، ده سال نگهدارند؛ بخصوص در بعضی از قضایایی که کسانی هم به خاطر این، در زندانند و از تصرف در اموالشان، محروم و ممنوعند. با این تأخیر، همین‌طور همه چیز، بین زمین و آسمان معلق است، تا یک وقت این پرونده در بیاید. این، چیز خیلی بدی است.

دومی، اتقان است. اگر ما بسرعت پرونده‌ها را ببینیم و تمام کنیم، بیندیم و کنار بگذاریم؛ اما غیر متقن، خیلی خوب است؟ رسیدگی بی که با توجه به جوانب قضیه و شواهد و دلایل، متقن نباشد، می‌خواهد سریع و یا بطیء باشد - حالا فرض کردیم بطیء - چه سودی دارد؟ این‌طور رسیدگی، اصلاً نشود، بهتر از این است که بشود. وقتی بنا شد خطا و اشتباه و خلاف واقع در آن وجود داشته باشد، در این صورت، سرعت چه حسنه محسوب می‌شود؟ پس این دو مورد - اتقان و سرعت - باید با هم رعایت بشود.

اگر در جایی احساس کردید که مسؤولیت شما موجب این است که کارها را کد بشود، حتماً مسؤولیت را واگذار کنید. بعضی از برادران، این‌طور هستند که باید انشاء‌الله مسؤولان محترم قوه‌ی قضاییه، یک فکر درست و حسابی برایشان بکنند. آقایی است که اشتغالات خیلی زیادی دارد. حالا در این‌جا هم مثل دادگاهی، محکمه‌یی و یا دادسرایی به او سپرده شده است. این، به کارها نمی‌رسد و همین‌طور در آن‌جا مانده است. این شغل را به یک نفر دیگر واگذار کنند که بباید، سریع این کار را انجام بدهد. یعنی این‌طور نباشد که برای ما، شغل مسأله‌ی اول باشد. مسأله‌ی اول، کار است.

غرض، این قضاوّت، خیلی مهم است. حالا من نمی‌خواهم آن روایات و آیاتی را بخوانم که خود شماها می‌دانید و بعضی هم به خاطر همان روایات و آیات، نزدیک دستگاه قضایی نمی‌شوند. بعضیها نگویند، حالا که این‌قدر سخت است، پس خدا حافظ شما! نه، کار با فضیلت، یعنی این. این انقلاب، در گرو کار شماست. من عرض بکنم، در کنار این برنامه‌ی پنجساله‌ی رئیس‌جمهور محترم و تلاشهایی که این دولت انجام می‌دهد - که آن‌طور که من ارزیابی می‌کنم، واقعاً تلاشهای فوق العاده‌یی است و این سیاستهایی که اینها دارند، انشاء‌الله سیاستهایی مفلح و مصیب و خوب و لازمی برای این مملکت است - اگر یک دستگاه قضایی خوب و یک تلاش قضایی موفق نباشد، مطمئن باشید که این، به نفع کشور و انقلاب نخواهد بود. شرط اصلی، این‌جاست. آنها همه شکل است، این روح است؛ چون عدالت، با دستگاه قضایی تأمین خواهد شد و مجری عدالت، دستگاه قضایی است.

البته باید بزرگان و فضلاً و کسانی که در خود، توانایی این کار را می‌بینند، به این کار مهم بشتایند. اگر امروز هم علماء و روحانیون بزرگوار و فضلاً ما، به سمت دستگاه قضایی نیایند و این کار عظیم و این بار سنگین را بر دوش نگیرند، کی این کار خواهد شد؟ امروز، روزی است که مؤمنان و صلحاء، هرچه سرمایه دارند، باید در خدمت این انقلاب و به پای این نهال ببریزند و این نهال را رشد بدهند. برای اسلام و قرآن، همین نهال مقدس است که سودمند خواهد بود. ماورای این، هیچ‌چیز نیست. همین است که ما را به حکومت عدل الهی خواهد رساند و جامعه‌ی مطلوب و مورد آرزو را در اختیار مسلمانان قرار خواهد داد. هرچه هست، ما در پای این ببریزیم. همه سربازیم و همه موظفیم. همه‌ی ما وظیفه داریم که هر کاری برعهده‌مان است، انجام بدهیم.

البته من پیشرفت‌هایی را که انجام گرفته و حقاً و انصافاً خیلی با ارزش است، مشاهده می‌کنم. این سرعتی که در بعضی از شهرهای مختلف نشان داده شد، مردم را خوشحال و امیدوار کرد. مردم فهمیدند که دستگاه قضایی، برای احقاق حق عازم و مصمم است. این، خیلی با ارزش است. باید مثل همان اولیای الهی، در برخورد با حق و باطل، آن‌جایی که حق است، با همه‌ی وجود، از آن دفاع کرد و آن‌جایی که باطل است، با همه‌ی وجود، با آن مقابله نمود. برای احقاق حق و ابطال باطل، هیچ‌بهانه و هیچ شرطی وجود ندارد. بایستی انسان، احقاق حق و ابطال باطل را انشاء‌الله در حد منتهای توان و قدرتش، انجام بدهد.

دعا می‌کنیم که خدای متعال، به آقایان محترم توفیق کامل عنایت کند. ان شاء الله این بار سنگین را که بر دوش گرفته‌اید، بردارید و این حرکت مبارکی که آغاز شده، ان شاء الله روزبه روز بهتر، بیشتر، قویتر و شاملتر، گوشه و کنار جامعه‌ی ما را بپوشاند و بگیرد و آن احکام عادلانه‌یی که شما در باب قضا خواهید داد، ان شاء الله موجب جلب رحمت و تفضل الهی بشود.

والسلام عليکم و رحمه الله و برکاته